

روانشناسی هنر

جهانی شدن و اسلام سیاسی

معین ضابطی

هیئت علمی دانشگاه پیام نور

www.ketab.ir

- سرشناسه : ضابطی، معین، ۱۳۶۰ -
- عنوان و نام پدیدآور : جهانی شدن و اسلام سیاسی / معین ضابطی.
- مشخصات نشر : تهران: انتشارات روان شناسی و هنر، ۱۳۹۰.
- مشخصات ظاهری : ۲۵۲ ص.
- شابک : ۸-۲۵-۵۷۷۲-۶۰۰-۹۷۸-۷۰۰۰۰ ریال
- وضعیت فهرست : فیا
- نویسی :
- یادداشت : کتابنامه.
- موضوع : جهانی شدن -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
- موضوع : اسلام و سیاست
- موضوع : جهانی شدن
- رده‌بندی کنگره : ۱۳۹۰ ج ۲ ض/ ۲۲۹ BP
- رده‌بندی دیویی : ۲۹۷/۴۸
- شماره کتابشناسی ملی : ۲۴۶۴۶۲۷
- تاریخ درخواست : ۱۳۹۰/۰۶/۰۸
- کد پیگیری : ۲۴۶۴۳۵۵

روانشناسی

جهانی شدن و اسلام سیاسی

نویسنده: معین ضابطی

ناشر: انتشارات روان شناسی و هنر

طرح جلد و صفحه آرا: شیما مومنی

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: آبان

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۰ تیراژ: ۱۰۰۰ قیمت: ۷۰۰۰۰ ریال

شابک: ۸-۲۵-۵۷۷۲-۶۰۰-۹۷۸

ISBN: ۹۷۸-۶۰۰-۵۷۷۲-۲۵-۸

تمامی حقوق برای ناشر محفوظ است

انتشارات روان شناسی و هنر: تلفکس: ۶۶۹۷۶۲۴۲ صندوق پستی: ۱۳۱۴۵-۱۷۳۴

فهرست مطالب:

پیشگفتار.....	۱۲
مقدمه.....	۱۳
فصل اول. مفاهیم و کلیات.....	۱۷
جهانی شدن و تمدن ها، نوشته مهدی مظفری.....	۱۷
جهان باز، واقعیت جهانی شدن، نوشته فیلیپ لگژین.....	۲۱
روابط بین الملل در اسلام نوشته آیت الله جوادی آملی.....	۲۲
جهانی شدن، تنوع یا وحدت فرهنگی به قلم محمدباقر ربانی.....	۲۳
ارتباطات جهان گستر اثر نوریس و اینگلهارت.....	۲۳
تاثیرات جهانی شدن بر امنیت جمهوری اسلامی ایران.....	۲۴
اسلام، دانش و مسائل بین المللی نوشته ماها تبرمحمد.....	۲۶
نظریه های جهانی شدن نوشته دیوید هلد- آنتونی مک گرو.....	۲۸
جهانی شدن و استعمار دوباره نوشته علی محمدی.....	۳۰
تعریف جهانی شدن.....	۳۱
مفاهیم جهانی شدن از نظر تعاریف حقیقی.....	۳۳
نیاز به تعریفی تازه از مفهوم جهانی شدن است.....	۳۵
لزوم یک تعریف جامع و نوین از جهانی شدن.....	۳۷
تعریف اسلام.....	۴۱
اسلام سیاسی.....	۴۵

۴۷	اسلام و سیاست
۴۷	سیاست امری دنیوی
۸۷	سیاست امری انسانی
۵۰	سیاست امری توحیدی
۵۱	جهان اسلام
۵۳	قلمرو جغرافی و تاریخی جهان اسلام
۵۵	ویژگی‌های جمعیتی جهان اسلام
۵۷	منابع عمومی و ثروت های طبیعی
۵۸	جامعه سرمایه‌داری
۵۹	تعریف جامعه سرمایه‌داری
۵۹	دیدگاه‌هایی درباره‌ی جامعه‌ی سرمایه‌داری
۶۰	دیدگاه فردریک جیمسون
۶۱	دنیل بل
۶۲	دیدگاه هربرت مارکوزه
۶۳	آینده‌ی جامعه‌ی سرمایه‌داری
۶۶	آمریکایی سازی جهان
۷۰	استعمار نوین
۷۵	اروپا و اسلام
۷۶	اروپای امروز

فصل دوم : جهانی شدن و مسائل آن

۸۰	جهانی شدن
۸۳	فعالیت های جهانی شدن
۸۴	دیدگاه های گوناگون از جهانی شدن
۸۴	دیدگاه نخست

دیدگاه دوم	۸۷
آثار کلی جهانی شدن	۹۰
آثار جهانی شدن بر کشورهای جهان سوم	۹۲
ابعاد جهانی شدن	۹۳
جهانی شدن و تولید	۹۳
جهانی شدن و حکومت	۹۳
جهانی شدن و جامعه	۹۴
جهانی شدن و امنیت اقتصادی	۹۵
جهانی شدن و فرهنگ	۹۸
جهانی شدن و سیاست	۱۰۱
سیاست خارجی، سیاست بین الملل و روابط بین الملل	۱۰۳
جهانی شدن و سیاست؛ جهانی شدن سیاست	۱۰۶
موافقان و مخالفان پدیده جهانی شدن	۱۱۱
مخالفان جهانی شدن	۱۱۲
موافقان جهانی شدن	۱۱۳
جهانی شدن و لیبرالیسم	۱۱۴
جهانی شدن و پست مدرنیسم	۱۲۰

فصل سوم : اسلام سیاسی و مسائل آن

حقیقت اسلام	۱۲۸
امواج بیداری اسلامی	۱۳۲
ضرورت وجود اسلام سیاسی (حکومت اسلامی)	۱۳۵
ضرورت انقلاب سیاسی	۱۳۶
ضرورت اتحاد اسلامی	۱۳۷

۱۳۸	ضرورت رهایی مظلومان و محرومان
۱۳۹	ویژگی های حکومت اسلامی
۱۴۳	روش های مبارزه برای تشکیل حکومت اسلامی
۱۴۳	آگاهی دادن به مردم نسبت به خطرات استعمار و صهیونیسم
۱۴۳	بهره جستن از توده مردم برای نشر اصول و مبانی
۱۴۴	اصلاح مراکز دینی
۱۴۵	زبودن آثار و پی آمدهای یورش فکری و اخلاقی استعمار
۱۴۷	دلائل موافقان وجود حکومت اسلامی
۱۴۷	گسترده گی آموزه های دین اسلام
۱۴۸	سیره ی پیامبر اسلام(ص)
۱۴۸	وجود دلائل فقهی (در قرآن و سنت)
۱۴۹	لازمه ی پیاده نمودن احکام اسلامی، حکومت اسلامی
۱۵۰	اسلام در دو رویکرد شیعی و سنی
۱۵۴	اندیشمندان امت اسلامی و جهان اسلام
۱۵۵	سید جمال الدین اسدآبادی
۱۵۷	امام موسی صدر
۱۵۸	سید قطب
۱۵۹	شیخ محمد عبده
۱۶۱	امام خمینی(ره)
۱۶۲	آیت الله مرتضی مطهری

فصل چهارم : تاثیرات متقابل اسلام سیاسی و جهانی شدن

۱۶۶	جهانی شدن و دین
۱۶۹	جهانی سازی و دین
۱۷۱	جهانی سازان

۱۷۵	اسلام گرایی و حرکت اسلامی معاصر
۱۷۸	رویکرد سلبی در تحلیل انسجام درونی اسلام گرایی معاصر
۱۷۹	رویکرد ایجابی به انسجام درونی اسلام گرایی معاصر
۱۸۱	اسلام گرایی در آسیای میانه
۱۸۴	نبردهای خیابانی در بخارا و تاشکند
۱۸۸	ترکمنستان در دست های تنها یک فرد
۱۹۱	اسلام و جهانی شدن
۱۹۶	اسلام گرایی و جهانی شدن
۲۰۵	هویت اسلامی و هویت غربی در عصر جهانی شدن
۲۱۰	تعریف جدید از قدرت در عصر جهانی شدن
۲۱۲	حکومت جهانی اسلام
۲۱۳	ویژگی های حکومت جهانی اسلام
۲۱۴	توحید محوری
۲۱۶	عدالت محوری
۲۱۸	رفاه و توسعه اقتصادی عدالت محور
۲۱۹	توسعه علم و فن آوری
۲۲۱	نتیجه گیری و جمع بندی
۲۳۹	منابع و مآخذ

پیشگفتار

برای انجام مطالعات راهبردی در خصوص پدیده جهانی شدن در سطح جهان اسلام، چاره‌ای جز شناخت صحیح ماهیت، زوایا و ابعاد گوناگون آن نیست. در این میان نگرش و سیاست‌های کلی اسلام سیاسی در رویارویی با پدیده جهانی شدن عبارت است از: افزایش آگاهی و بصیرت در زمینه شناخت همه‌جانبه جهانی شدن، استفاده مناسب از تجارب کشورهای اسلامی در مواجهه با این پدیده، اتخاذ سیاست‌های منسجم و هماهنگ اقتصادی و فرهنگی، پژوهش‌محور بودن مجموعه تصمیمات و اقدامات مسلمانان در مواجهه با جهانی شدن و... نگارنده در تحقیق حاضر نخست ماهیت، ایجاد و پیامدهای جهانی شدن، اسلام سیاسی و سپس رابطه اسلام سیاسی با جهانی شدن و نیز فرهنگ و هویت اسلامی با این مقوله را تحلیل نموده است. در ادامه نقاط قوت و ضعف و فرصت‌ها و تهدیدهای موجود در راه جهانی شدن، نحوه مواجهه کشور های اسلامی با این پدیده را بررسی کرده است.

مقدمه

در این تحقیق برآن هستیم تا با بررسی بحث جهانی شدن به اسلام سیاسی پرداخته و تاثیرات متقابل دین بر جهانی شدن و جهانی شدن را بر دین مبین اسلام را روشن سازیم.

امروزه شبکه های ماهواره ای و اینترنت، جهان اسلام را با بیش از یک میلیارد پیرو به یکدیگر مرتبط ساخته است. این ارتباط حسن تعلق به یک اجتماع واحد که محققان آن را «امت» می نامند، گسترش داده است. این در حالی است که اسلام در سراسر جهان، شکلهای ناهمگونی نیز دارد. اسلام با جمعیت پیرو بالغ بر یک میلیارد به موضوعی فراتر از علایق آکادمیک تبدیل شده است. در دهه های اخیر، تحقیق بر تکامل اسلام نشان داده است. امت- جمعیت جهانی مبتنی بر ایمان اسلامی و اجرای قوانین مربوط به آن- حقیقت بزرگ در جهانی است که هر لحظه در حال کوچک شدن می باشد. این در حالی است

که جهانی شدن قادر است جنگ طلبی تفرقه انگیز را نیز گسترش دهد و آن را شکوفا سازد. در همین ارتباط، در سالهای آتی نیروی جهانی شدن ممکن است حتی به ظهور مراکز چندگانه اسلامی نسبت به آنچه تاکنون وجود دارد، منجر گردد. تاریخ دانان اسلامی مفهوم امت را به عنوان عامل مهم مؤثر و یاری رسان در رشد و پیشرفت اسلام و نیز تمدن اسلامی می دانند. شواهد مطالعات متعدد نشان می دهد اگر چه مسلمانان در داشتن حسن تعلق به امت جهانی با یکدیگر سهیم هستند، اما شدت این احساس به طور بارزی در میان کشورهای مختلف جهان متفاوت است. این تنوع می تواند به حقیقت وسیع تری از جهان اسلام مربوط باشد. در گذشته، به دلیل محدودیت در حمل و نقل و فناوری ارتباطات، شناخت تنوع فرهنگی و اجتماعی امت برای مسلمانان در سراسر جهان، مشکل بود. اکنون ابداع تلویزیونهای ماهواره ای، اینترنت، سفرهای بین المللی، دسترسی به کتابها و مجله ها و افزایش سواد، مسلمانان را از تنوع فرهنگی و اجتماعی آگاه ساخته است. دیگر پیامد این پیشرفت، افزایش خودآگاهی آنان و به دنبال آن شکل گیری حس شدید تعلق به جامعه معتقدان است.

جهانی شدن فرمول بندی خاصی را در باورهای مشترک مسلمانان مبنی بر اینکه اسلام نه تنها یک مذهب است بلکه راه کامل زندگی است، ایجاد می کند که این باور در مباحث اسلامی به عنوان پارادایم «یک مذهب، یک فرهنگ» شناخته می شود. زنجیره ارتباطی سریع و جهانی، امروزه به مسلمانان و غیر مسلمانان این امکان را می دهد که حقیقت فرهنگهای اسلامی مختلف را تجربه کنند. چنین تجربیاتی، نه تنها آنچه مشترک بین مسلمانان است بلکه نقاط اختلاف آنها را نیز آشکار می سازد. به عنوان نمونه، نوع رابطه میان زن و مرد، دستورالعملهای پوشش برای زنان و نیز تفاوتهای بارز در اعمال مذهبی گروه های مختلف جهان، به شکلهای مختلفی در کشورهای اسلامی سازمان یافته

اند. این واقع بینی، واکنشهای نامطلوبی در میان برخی گروه های متفکر اسلامی نسبت به این انشعابها و ناهمگونی ایجاد کرده است، در نتیجه باعث برخی حرکت های افراطی شده است.^۱

روشن است که جهانی شدن، تنوع و برخورد های فرهنگی را به موضوعی عادی تبدیل می سازد. در حقیقت، این مسأله ممکن است کشورها و مناطق اسلامی مختلف را به نظام های فرهنگی مستقل تبدیل کند. رشد جهانی شدن، مفاهیم وسیعی را برای امت اسلامی در بر خواهد داشت. کشورهای اسلامی در نقاط مختلف جهان می توانند به نظام های فرهنگی و مذهبی واحدی تبدیل شوند، در حالی که هر یک فرهنگ اسلام را فرهنگی قابل اعتماد شناخته و پذیرفته اند. این تغییر شکل ممکن است به چند مرکزی شدن جهان اسلام منجر و از اسلام مذهبی- فرهنگی مفروض خاورمیانه عربی به جهان چند مرکزی تبدیل گردد.

پنج مرکز جهان اسلام می تواند چنین معرفی شود: اسلام خاورمیانه عربی، اسلام آفریقایی، اسلام آسیای مرکزی، اسلام آسیای جنوبی و اسلام اقلیتهای مسلمان در غرب. امت اسلامی چند مرکزی، نوعی مشروعیت به امت های منطقه ای اعطا می کند و بنابراین می تواند آنها را به ترسیم پیشرفتهای اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، مذهبی و فرهنگی خود به موازات خطوط مشخص و مناسب تاریخ و خلق و خوی مردمان خود آن مناطق، هدایت کند. این امر فرصتهای جدیدی نیز برای امت مسلمان فراهم می سازد تا دوباره هماهنگی فکری، فرهنگی و مادی خود را چنان که توسط امت در قرون قبل صورت گرفته بود، گسترش دهد. در چنین شرایطی، امت اسلامی قادر خواهد بود نه تنها به عنوان

۱. ریاض، حسن، چگونه امت واحد اسلامی ایجاد کنیم؟، ترجمه مرجان مصطفی پور، قدس

اجتماعی موحد، متحد و متشکل، بلکه به عنوان اجتماعی ترکیب یافته از
امتهای منطقه ای که همگی در تلاش برای به دست آوردن نفوذ ایدئولوژیکی و
اصولی در نظام جهانی هستند، عمل کند.

www.ketab.ir